

Colocviul național „Paul Cornea”

19-20 mai 2023

Rezumate acceptate pentru secțiunea *Literatură comparată*

Pierderea identității psihologice în operele dramaturgice din secolul al XX-lea. Cazurile Eugen Ionescu vs Samuel Beckett

Paul-Cristian ALBU, Universitatea din Craiova

E-mail: albu_paul@yahoo.com

Keywords: *psychological identity, human personality, contradiction, Absurd, contemporary world*

The purpose of my paper is to offer a panoramic view of the loss of psychological identity in the works of Eugene Ionesco and Samuel Beckett, by making constant reference to the main characteristics of the Theatre of The Absurd. I am interested in discussing the way in which psychological identity can be misplaced in the contemporary world, as well as the way in which this aforementioned experience is imagined in the dramatic space. I am equally interested in observing and analyzing the manner in which these writers manage to express the idea of the loss of the human condition, while at the same time giving a full description of states such as anxiety, depression, desolation and frustration, inherent to the human being. Moreover, I shall take into account personality disorders as symbol of the dismantling of the human psyché. In order to offer a consistent critical view of the aforementioned concepts, I shall employ the technique of close reading, focusing on the way in which language is used to convey the main dramatic ideas. The creative use of language and the exploitation of absurd and contradictory situations, in general, will be regarded as multiple means to making visible a new and revolutionary way of aesthetics, thus paving the way for a fresh approach to theatrical representation, as it came to be understood by both Beckett and Ionesco.

Traversând literatura. Briseis de la Homer la Pat Barker

Alina-Mihaela BIZDADEA, Universitatea din București

E-mail: alinabizdadea96@gmail.com

Keywords: *mitologie, mit, reinterpretare, literatură contemporană, literatură universal*

Un scriitor modern se raportează la unul canonic, scria Harold Bloom în *Canonul Occidental*. Astăzi, miturile Greciei Antice își găsesc ecouri în literatura contemporană. Fără a analiza prea mult, observăm cum mitul este încă viu printre noi. Cultura noastră se învârtă în jurul mitologiei care lasă urme nu numai în artă, ci și în societate. Literatura contemporană ne-o dovedește. Apropiindu-se sau distanțându-se uneori de mit, alteori, după cum afirmă Alain Robbe-Grillet, demontându-i mecanismul, literatura continuă să se hrănească din el.

Astfel, continuând tradiția teatrului de secol XX, secol care revine la operele antice, literatura îndreptându-se către rescrierea și reinterpretarea miturilor grecești (apar *Muștele* lui Jean-Paul Sartre, o reinterpretare a mitului Atrizilor, *Război cu Troia nu se face* de Jean Giraudoux, trimiterea la Homer fiind una directă sau *Caligula* lui Albert Camus. De asemenea, pe legendara Electra o mai găsim și în *Electra* lui Giraudoux sau în trilogia lui Eugene O'Neill, *Din jale se întrupează Electra*. George Bernard Shaw scrie *Pygmalion*, iar Tennessee Williams, *Orfeu în infern*, Jean Anouilh, *Antigona* și *Medeea*, iar Jean Cocteau *Orfeu* și *Testamentul lui Orfeu*), scriitorii contemporani par să urmeze ceea ce propune Umberto Eco, lucrând asupra autorilor contemporani ca și cum ar fi antici și asupra celor antici ca și cum ar fi contemporani. Iar printre autorii contemporani care abordează astfel de teme se numără Daniel Mendelsohn, cel care scrie *O odisee*, Madeline Miller scrie *Cântul lui Ahile* și *Circe*, Jennifer Saint, *Ariadna* și *Electra* sau Matei Vișniec, *De ce Hecuba*.

Pornind de la ideea că trecutul influențează prezentul, iar prezentul influențează trecutul, îmi propun ca în această lucrare să scot în evidență împletirea vechiului cu noul, aducând în prim plan valorificări ale miturilor antice în literatura contemporană.

Avatars de l'hédonisme et images de l'autre dans le roman *Fortunio*

Paul Matei Christian BOTEZ, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

E-mail: matbotez@yahoo.com

Keywords: *hédonisme, identité, distinction, désir, fin-de-siècle*

Le roman visionnaire *Fortunio* (1837) de Théophile Gautier, qui tant par son style que par l'histoire racontée anticipe l'esprit fin-de-siècle de presque 50 ans, met en scène le destin de deux individus extraordinaires: une courtisane belle et détachée qui vit dans un métaphorique palais d'or et un noble mystérieux venu d'orient, sujet à de nombreuses rumeurs, que personne ne connaît véritablement. Les héros se distinguent du commun des mortels principalement grâce à leur richesse éblouissante qui favorise une vie hédoniste, libérée de toute contrainte, en leur permettant de construire un univers séparé du monde réel, où la satisfaction des désirs personnels les plus étranges fait la loi. Dans cet article, je vais examiner le rôle joué par la poursuite des plaisirs dans la création et le maintien de cette identité – voire altérité – excentrique, pour montrer ensuite en quoi l'échec amoureux est le résultat des rapports différents que les protagonistes entretiennent avec celle-ci: Musidora jouit de ses possessions et de son statut particulier de femme froide, hautaine, inatteignable, mais serait prête à y renoncer pour devenir l'épouse officielle de Fortunio, alors que ce dernier ne souhaite pas abandonner la liberté absolue et le besoin d'aventure qui ont marqué toute son existence pour se contenter d'une vie bourgeoise ordinaire, étant incapable de dompter sa nature sauvage, à laquelle il finira par retourner inchangé.

Representations of Extreme Weather in Contemporary Norwegian Fiction

Georgiana BOZÎNTAN, Universitatea „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca

E-mail: georgiana.bozintan@ubbcluj.ro

Keywords: *Extreme Weather, Norwegian Fiction, Climate Change Narratives, Mattis Øybø, Brit Bildøen, Ingrid Tørresvold.*

In this paper, I shed light on how extreme weather is thematised in three contemporary Norwegian novels: Mattis Øybø's *Alle ting skinner* ("Everything sparkles", 2003), Brit Bildøen's *Sju dager i august* ("Seven days in august", 2014), and Ingrid Tørresvold's *Hilsen Ruth* ("Regards, Ruth", 2020). Narrating stories in which unusual phenomena unfold – a heavy snowfall, a ferocious summer storm, and a severe heatwave – provoking unexpected consequences, these novels imagine risk scenarios that can be read in light of Ulrich Beck's concept of 'global risk society' (1992). I seek to discuss how extreme weather events are portrayed as materialisations of climate change, throwing light on the effects of global warming upon both the environment and human lives. In this way, I argue that these novels can be considered as examples of Anthropocene realism (Trexler, 2015) or, in other words, as realistic narratives of climate change (Raipola, 2019). Importantly, extreme weather is often represented as a threat to elements of national identity, and we can further trace a connection between the risks posed by natural disasters and other global threats illustrated in these novels, such as terrorism. Thus, I finally aim to show how representations of extreme weather have become an important literary trope employed by contemporary Norwegian writers in order to address the risks of climate change.

Războiul vinde? Fabrica de eroism în literatura americană de după al Doilea Război Mondial

Carina Iulia CHEREJI, Universitatea din Bucureşti

E-mail: chereji_carina@yahoo.com

Keywords: *război; traumă; reprezentare; identitate; politici ficționale*

Dacă luăm în considerare reprezentarea războiului ca temă de cercetare, imposibilitatea reprezentării ne va sta aproape. Despre război se poate afirma orice se plasează în spectrul generos dintre „războiul eliberator, războiul bun, drept” și „războiul ca eșec al umanității”. Se pot formula argumente pentru oricare dintre aceste poziții, însă nimic nu pare să surprindă cu adevărat experiența războiului. Prin această lucrare propunem o analiză a imaginii eroului

american, așa cum a ajuns să se împământenească în mentalul colectiv de după al Doilea Război Mondial. Premisa de la care pornim are în vedere poziția eroului ca posibil răspuns la problema reprezentării—este posibil ca (auto)plasarea de partea binelui să rescrie sinele scindat de experiența războiului îndeajuns cât să facă relatarea evenimentelor posibilă. Vom avea în vedere atât caricatura eroismului american, subtil atinsă în textele lui Kurt Vonnegut Jr. și Thomas Pynchon, de exemplu, cât și eroismul glorificat în producții literare și cinematografice ce se împărtășesc din senzaționalul Hollywoodian. Una dintre temele secundare, dar notabilă pentru complexul cultural discutat, este cea a devenirii—războiul ca bornă a maturității și a masculinității. Într-un spațiu angajat în numeroase conflicte armate, războiul pare să ia forma unui ritual de trecere, adesea esențial în transformarea băieților în bărbați. Efectele unei astfel de perspective vor fi la rândul lor discutate în amănunt.

Particularitățile discursului identitar în scrierile lui Orhan Pamuk

Sunduz CURTSEIT, Universitatea din București

E-mail: sunduz_curtseit@yahoo.com

Keywords: *identitate, Occident, autobiografie, dialog intercultural.*

Cercetarea de față își va propune să surprindă particularitățile discursului identitar ce oglindește traseul existențial al unui artist care s-a născut și a trăit la răspântia dintre două spații culturale. Construcția identității personale și definirea identității culturale sunt, în cazul scriitorului turc, marcate de oscilarea între modernitate și tradiția otomană, efortul de secularizare liberală și islamismul politic, cu o dublă raportare: la memoria culturală și colectivă a spațiului de proveniență, pe de o parte, și la tradiția literară occidentală, pe de altă parte.

Aceste dihotomii se regăsesc atât în cadrul ficțiunii românești, cât și în scrierile autobiografice. Cele trei opere din corpusul selectat vor pune în evidență un proiect identitar care stă sub semnul asimilării a două culturi. Miza demersului o reprezintă, de asemenea, reliefaarea raportului dintre istoria personală și istoria „mare”, dintre memoria individuală și cea colectivă și memoria fabricată sau impusă de un regim politic obsedat de dorința de occidentalizare, care-și reneagă trecutul.

Dialogul intercultural nu este un crez artistic „programat”. Pamuk însuși declară în numeroase interviuri că intenția lui nu este de a-și aroga statutul de „punte” între două culturi. Dincolo de nivelul tematic al operelor, ceea ce se constituie într-un model de dialog este, în primul rând, însăși bogata rețea intertextuală ce caracterizează o mare parte din ficțiunea românească, respectiv valorificarea, prin rescriere și reinterpretare, a unor istorii și texte din diferite culturi. Cu alte cuvinte, dialogul intercultural dirijează construirea discursului, prin intermediul intertextualității transculturale și al transculturalității literare. Mai mult decât atât, literaturile considerate minore, precum cea turcă, pot propune un model nou de dialog, al cărui scop nu include blamarea Celuilalt pentru o istorie a autorității discursive și a dominației

culturale, ci o meditație asupra experiențelor comune celor două spații culturale și, în esență, asupra condiției umane, prin apelul la imaginația dialogică.

Cele mai multe studii și articole critice s-au concentrat asupra imaginilor și simbolurilor definitorii pentru universul urban înfățișat în Cartea neagră și Istanbul și asupra structurilor tematice și strategiilor transtextuale existente, cu accent pe aspectul de metatext și hipertext al romanului. Mediul academic a omis dimensiunea identitară reperabilă în volumul de eseuri *Alte culori*, care se constituie în cea mai mare parte într-un discurs autobiografic.

Erlend Loe in Translation: The Case of a Contemporary Norwegian Writer

Paul-Daniel GOLBAN, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

E-mail: daniel.golban.go@gmail.com

Keywords: *Erlend Loe, Norwegian literature, literary translation, NORLA (Norwegian Literature Abroad), world literature*

Norwegian literature is often thought of as being peripheral, but in actuality, it is well-wired to the cultural happenings of the world. Even more, the dissemination of Norwegian literature worldwide has reached new heights due to the important role of NORLA (Norwegian Literature Abroad). In this article, I will look at the case of Norwegian writer Erlend Loe (b. 1969).

From his debut in 1993 and up until now, Erlend Loe's novels and other artistic creations, such as movie scripts and children's books, have been reaching a wider audience not only in Scandinavia but also across the globe. Already established as a postmodern icon of the so-called «generation of irony» in Norway, the article highlights how Loe's international standing has been strengthened by the various translations of his work.

Points sur la relation de Ionescu-Ionesco avec la Roumanie

Iulian-Emil Coțofană, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

E-mail: julian2006ro@yahoo.com

Keywords: *Eugen Ionescu/ Eugène Ionesco ; discours ; Roumanie ; idéologie(s) ; réception*

La relation de Ionescu-Ionesco avec la Roumanie relève de deux types de discours : le sien et celui de la critique, respectivement de la réception. Les textes publics et privés de Ionescu peuvent montrer une position assez sagace, critique et négative par rapport à la Roumanie. Au-delà de cela, ils mettent en vue des phénomènes et des mécanismes aussi possibles que pertinents à signaler. Plus tard, selon certains engagements et circonstances, les textes non théâtraux de Ionesco peuvent illustrer une relation plus solidaire envers la Roumanie à cause du thème du communisme. Ses propos et ses efforts anti-idéologiques, antimarxistes et anticommunistes en sont preuve. Selon un tel parcellement en deux, notre investigation tient compte du fait connu qu'il y a un souci et une prééminence du moi de l'auteur, qui également se rapporte attentivement aux autres. La subjectivité de Ionescu-Ionesco est une caractéristique visible qui

articule des prises de positions particulières. Ce que nous préoccupera ce sera non la précision de ses jugements, mais comment ses discours visent des aspects quant à la Roumanie. Une autre réflexion porte sur le discours multiplié par les récepteurs, les critiques, les interlocuteurs. Leurs apports discursifs étant nombreux, nous recourons à quelques auteurs en tant que repères. Le discours second – en différant à jamais, tout comme le discours premier, une image unique et simple – trouble, altère, simplifie ou contribue à complexifier le réseau de textes et la compréhension. Non seulement le discours second mais aussi celui premier peut enrichir ou appauvrir la perspective. Concernant les interventions de second degré, il y a aussi de la manipulation et de la simplification qui se révèle occasionnellement à propos de cet auteur. Méthodologiquement, la perspective de cette investigation représente le discours comme le milieu où « les mots et les choses » ne s'articulent pas naturellement.

Orientalism de frontieră și cosmopolitism în *Europolis* de Jean Bart

Andreea MÎRȚ, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

E-mail: andreea_mirt@yahoo.com

Keywords: *imaginar, cosmopolitism, Sud global, orientalism de frontieră, Europolis*

În ultimele decenii, conceputul de „Sud global” a generat numeroase teorii și dezbateri, problematizând discrepanțele centru-periferie și discutând reprezentările acestora în literatură (Russell West Pavlov). În acest sens, lucrarea discută reprezentarea „Sudului” în literatura română, printr-un studiu de caz asupra romanului *Europolis* de Jean Bart. Pe de o parte, lucrarea analizează imaginarul „Sudului local” (imaginea Sulinei) în relație cu „Sudul global” (modul în care sunt reprezentate în roman relațiile dintre diferite comunități etnice care coexistă sau ajung să se intersecteze). Pe de altă parte, lucrarea discută aplicabilitatea conceptului de „orientalism de frontieră” (Andre Gingrich) asupra imaginarului „levantin” pe care îl produce romanul. Deși este considerat unul dintre cele mai „cosmopolite” romane din literatura română, imaginarul cosmopolit articulat nu se opune, ci din contră, completează anumite tipare de imaginar „național(ist)”, fie prin exotizarea alterității, fie prin instrumentalizarea unui ierarhii sociale pe baze etnocentrice. Pus în contextul mai larg al studiilor despre Sudul global și orientalism, romanul, prin sensul său parabolic și imaginarul instrumentat, poate fi discutat ca un răspuns simptomatic la modernitatea globală (vestică). Astfel, scopul lucrării este de a discuta discrepanța dintre imaginarul cosmopolit și tiparele de imaginar național(ist), de a analiza această discrepanță în cadrul mai larg al studiilor despre Sudul global și de identifica mizele ideologice ale imaginarului articulat în romanul *Europolis* de Jean Bart.

Water as Vibrant Matter in Maja Lunde's *The End of the Ocean*

Călina-Maria MOLDOVAN, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

E-mail: calina.moldovan@ubbcluj.ro

Keywords: new materialism, nonhuman studies, blue humanities, ecocriticism, Norwegian literature

The purpose of this paper will be to investigate how contemporary Norwegian literature seems to disturb long-established, but slowly outdated conceptions of matter and non-humanity, creating new sensibilities and new modes of understanding matter and the non-human. Using water both as materiality and as discourse, my paper will attempt to better understand the paradigm shift that characterises the Anthropocene, from a human-centred worldview to a world that acknowledges that even so-called inorganic, inert matter is vibrant, self-sufficient and ever-flowing. Using the most recent discourse of new materialisms and of the non-human turn, but also that of the recent field of blue humanities, I will analyse how oceans, seas, rivers, rain, and even ice are actants in a planetary system of reciprocities and synergies. These water bodies create a global assemblage that finds itself in a Deleuzian “constant becoming”, always flowing into one another and using their force to put the world in motion. Water connects spaces and bodies, and creates a membrane that covers the whole world, forging new pathways between individuals and between spaces otherwise impossible to be brought together. It runs through, among, and between bodies, creating powerful bridges between human and non-human entities.

De la monstruoziitate masculinizată la feminitate deliberată. O incursiune în evoluția reprezentărilor culturale ale Medusei, de la *Celălalt* la #MeToo

Irina Nuțu, Universitatea din București

E-mail: irisnutu21@gmail.com

Keywords: *Gorgonă, iconografie, feminism, mitologie, alteritate*

Despre frumusețea Elenei, al cărei chip a lansat peste o mie de corăbii spre Troia, nu știm cu certitudine decât că era atât de devastatoare, încât avea puterea de a naște războaie. Dacă ar fi însă să ne gândim la cel mai fioros chip feminin al mitologiei grecești, câți dintre noi am vedea portretul Medusei? Indiferent de variabilele biografiei ficționale a Gorgonei, statutul de creatură hibridă născută într-o genealogie a monștrilor și puterea de a împietri orice ființă printr-o simplă întâlnire a privirilor au făcut din Medusa o figură a Alterității, ușor de încadrat în categoria așa-ziselor personaje negative, periculoase și răuvoitoare. În reprezentările vizuale ale Medusei care au urmat descrierilor sale din sursele antice, capului de Gorgonă i se atașează un corp, iar imaginea ei feroasă și masculinizată din perioada arhaică devine, odată cu secolul al V-lea î.Hr., din ce în ce mai antropomorfă și de o feminitate adesea seducătoare, care se vrea a deghiza o monstruoziitate mai mult sau mai puțin ascunsă.

Începând cu aceste portretizări și sub influența idealului de frumusețe al Antichității grecești, Medusa devine din ce în ce mai mult cea pe care o vedem astăzi când îi spunem numele. Așa cum această incursiune în evoluția ipostazelor culturale ale Gorgonei își propune să demonstreze, personajul acesteia a suferit multiple transformări de-a lungul istoriei, cu o

varietate copleșitoare de ipostaze în care frumusețea devine fatală, iar monstruozitatea un mecanism de apărare. În reprezentările contemporane, imaginea Medusei a fost transformată într-un icon feminist care preferă metamorfoza sinelui pervertirii sale – pentru că în primul caz este agent, iar în cel de-al doilea victimă. Privirea ei cutezătoare din sculptura lui Luciano Garbati rămâne o expresie feroce a furiei feminine și a *female gaze*-ului, mesajul pe care îl transmite fiind acela că este mai bine să fii temută decât rănită.

(Auto)Reprezentările scriitorului exilat la Matei Vișniec și Emil Cioran

Bianca PĂULEȚ, Universitatea din București

E-mail: biancapaulet98@gmail.com

Keywords: *postură, exil, moștenire literară, câmp literar, (auto)reprezentare.*

Lucrarea mea urmărește relația care se stabilește între Matei Vișniec și Emil Cioran, pornind de la ipostaza de scriitor exilat și a modului în care este asumată această postură de către cei doi. Jérôme Meizoz vorbește despre posibilitatea unei posturi de a indica preluarea unei moșteniri existente în interiorul câmpului literar, iar scopul acestei lucrări rezidă tocmai în prezentarea modului în care fiecare autor modifică postura exilatului pe parcursul activității literare, făcând apel la diverse procedee de a se raporta la exil și la efectele acestuia.

Asocierea celor doi pornește de la piesa *Mansardă la Paris cu vedere spre moarte*, text în care Matei Vișniec îl desemnează pe Cioran drept personaj principal. Piesa este construită în jurul ideii de *acasă* și marchează imposibilitatea personajului de a reveni în spațiul de origine. Alegerea lui Cioran pentru un astfel de text deschide drumul spre o comparație între cei doi autori, întrucât, printr-un asemenea text, Vișniec stabilește un portret al exilatului român, prin recurs la imaginea lui Cioran și la propriul parcurs pentru a marca tipuri de posturi ale scriitorului exilat.

Astfel, lucrarea mea urmărește, pornind de la texte cu caracter confesiv, interviuri și eseuri, analiza posturilor celor doi scriitori în raport cu exilul.

Rescrierea tragediei shakespeariene *Hamlet* în romanul *un nor în formă de cămilă*, de

Alina Nelega

Andra-Ioana PUȘCOCI, Universitatea din București

E-mail: puscoci_andra@yahoo.com

Keywords: *rescriere, iluzie, teatrul lumii, literatură contemporană, intertextualitate, apropiere*

Shakespeare, „spirit care pătrunde peste tot, care nu poate fi limitat” (Harold Bloom, *Canonul Occidental. Cărțile și Școala Epocilor*, Editura Univers, traducere de Diana Stanciu, București, 1998, p. 44), e fixat de Harold Bloom nu doar ca centru al canonului, ci ca însuși canonul, opera

sa literară determinând standardele și granițele literaturii. Pentru Bloom, una dintre laturile genialității lui Shakespeare este modul în care acesta construiește oameni din cuvinte. Personajele din piesele lui Shakespeare sunt copleșitoare prin puterea de a-l provoca pe cititor să se întoarcă spre sine și să dea ascultare propriei conștiințe.

Romanul *un nor în formă de cămilă* provoacă cititorul la o imersiune în intimitatea unei familii dereglate de suspiciuni și neîncredere. Textul propune o viziune inedită despre responsabilitatea morală, vinovăție, decizii și consecințe. Personajele Alinei Nelega răstoarnă constant realitatea pentru a crea ferestre noi care să le ajute să privească mai bine spre interior. Aceste personaje sunt imprezvizibile și imperfecte, au emoții credibile și se luptă în orgolii, fără prejudecăți. În plan secundar, Alina Nelega reușește prin intermediul prozei sale să transforme forța vulnerabilității hamletiene într-o observare ageră a luptei pentru putere și a inegalităților din societatea teatrală autohtonă.

În ceea ce privește corespondențele intertextuale, rescrierea Alinei Nelega dovedește nu doar o foarte bună cunoaștere a tragediei *Hamlet*, ci și a gândirii shakespeariene în general. Romanul e un tur de forță al erudiției autoarei, ale cărei reflecții asupra teatrului capătă concretețe prin monologul adresat al eroinei sale. Personajele tragediei sunt resemantizate cu îndemânare. Acestea sunt translate în spațiul contemporan fără a li se pierde esența originală.

Romanul Alinei Nelega e un discurs despre orgolii, apropieri și depărțări. Cele două personaje hamletiene nu-și mai găsesc locul în *lumea scoasă din țâțâni*, iar viața le apare compromisă, uneori chiar ireală. Răul se strecoară printre oameni până ce își face lor în microcosmosul familiei. Relațiile filiale se dezaxează, neîncrederea ia locul refugiului, iar mama și fiul își trăiesc solitudinile împreună. La fel ca în cazul lui Hamlet, fiul protagonistei e un idealist destructiv, negativ. Obsesia morții îl subjugă și îi contaminează întreaga ființă.

Tragic Guilt and Moral Crisis in David Foster Wallace's Fiction. A Case Study of *Good People* and *All That*

Raul SĂRAN, Universitatea de Vest din Timișoara

E-mail: raul.saran@e-uvv.ro

Keywords: *David Foster Wallace, moral crisis, postmodern American fiction, self-doubt, tragedy, tragic guilt*

From a methodological standpoint, the following paper will focus on a close reading and a narrative analysis concerning the protagonists of two short stories less known by the readers and less discussed by critics and scholars: *Good People* (which eventually became a chapter of the unfinished novel *The Pale King*) and *All That*, both stories being published in the prestigious magazine known as *The New Yorker*. While the stories appear to be quite different from one another in terms of plot, narrative or style, there are a few common themes that bring the two stories in the same paradigm, related to the nature of the moral crisis (which, in the case of both stories, brings into consideration a religious perspective, a rare occurrence in Wallace's prose), as well as the nature of the tragic dimension of the stories – and, implicitly, the nature of the

tragic guilt from a postmodern perspective. Furthermore, the purpose of the paper will be to prove that the concept of tragic guilt, as depicted in the two aforementioned stories, functions both as an element of introspection for the protagonists (with introspection being both necessary and inevitable for most of Wallace's characters) as well as a symbol meant to illustrate the lack of control over their own lives and destinies, which leads to the moral crisis that brings the protagonists to the point of questioning their own lives and identities.

Le corps du malade dans *Anéantir* de Michel

Gabriela VIERU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

E-mail: gabrielavieru1204@yahoo.com

Keywords: *corps, maladie, Houellebecq, sujet-médical, Foucault*

Des anthropologues et sociologues, comme David Le Breton ou Marcel Mauss, ont déjà beaucoup étudié les apports que la modernité a saisi dans le sillage de la corporéité. Le clivage entre l'homme et le cosmos est ainsi facilité par le développement de la biomédecine, notamment avec les innovations en pathologie de Morgagni et Bichat¹. N'étant pas une donnée axiomatique, le corps est plutôt vu comme une construction sociétale et culturelle : récepteur ou émetteur, il produit en permanence du sens, projetant l'homme dans différents contextes socioculturels. Une fois la lentille anatomophysiologique appliquée, le corps non seulement se sépare de la personne qu'il représente, mais acquiert de nouvelles significations, de nouvelles étiquettes lui sont appliquées, devenant une individualité en soi. La maladie et, par extension, le pli médical, sont soigneusement mis en lumière dans le dernier roman de Michel Houellebecq, *Anéantir*, qui constitue également la piste de la présente recherche : en quoi la perception de soi se modifie-t-elle une fois que le soi devient sujet médical ? Partant de l'étude *Naissance de la clinique* de Michel Foucault, ainsi que des travaux de David le Breton, (*La sociologie du corps* et *Anthropologie du corps et modernité*), l'article vise à vérifier les thèses des deux théoriciens dans le roman houellebecquien choisi pour analyse, montrant comment la médecine moderne se manifeste par rapport au corps et quelles transformations entraîne une telle perspective pro-individualiste.

¹ Dans *Naissance de la clinique*, Michel Foucault parle amplement des découvertes et des méthodes des deux médecins-philosophes, mais j'y ajouterais aussi l'apport de Vésale qui a ouvert la voie à l'anatomie moderne.

